

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Granbergsskolan

Giltighetstid: 2020-11-01 – 2021-10-31

Ansvarig rektor: Stefan Bergqvist

1. Bakgrund och syfte

Inför läsåret 2019-20 gjordes en sammanslagning av Granloholms och Sticksjö skolor. Den nya skolan fick namnet Granbergsskolan. Eftersom läsåret 2019-20 var det första gemensamma läsåret fanns det skillnader mellan de planerade insatserna i det gångna läsårets likabehandlingsplan.

Vi har utvärderat den gemensamma likabehandlingsplanen och utformar här en ny plan som ska gälla för det kommande året.

Oavsett tidigare likabehandlingsplaner gäller följande:

Det råder ett absolut förbud för alla att kränka, diskriminera eller trakassera barn/elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

2. Vision och arbetssätt

Som en del i det utvecklingsarbete som sker i samband med bildandet av den nya skolan, Granbergsskolan, sker också utformningen av en ny vision.

Visionen fastställdes hösten 2019 och lyder: ”Här växer alla i sig själv och i sitt lärande”

Vi har utformat en verksamhetsidé som beskriver vad som behöver prägla verksamheten för att vi ska kunna förverkliga vår vision. Granbergsskolans verksamhetsidé: ”Vi vet att alla elever kan lära sig och utvecklas långt mer än vad de själva anar. Vi tror på att våra elever vill och kan. Vi stöttar och utmanar för att de hela tiden ska nå längre. Vi vet också att lärande kräver arbete och uthållighet, därför lär vi våra elever att inte ge upp och att pröva nya arbetssätt. Varje elev som lämnar Granbergsskolan ska göra det med en övertygelse om att man kan lära sig och bli bra på vad som helst.”

Vår vision och verksamhetsidé ska prägla de planer och handlingssätt vi tar fram för skolan, däribland vår likabehandlingsplan.

3. Kartläggning och slutsatser

Som underlag för årets kartläggning och utvärdering av de befintliga likabehandlingsplanerna har vi genomfört följande aktiviteter.

Genomförda kartläggningar

- Veckoutvärderingsböcker
- Månadsvis trygghetsenkät
- Diskussioner i arbetslagen
- Elevenkät
- Trygghetsvandringar

Vad ser vi i vår utvärdering?

Vi ser att vårt arbete för att stärka trygghet och trivsel har gett ett positivt resultat men att vi behöver arbeta än mer med att öka trygghet och trivsel samt elever och vuxnas sätt att kommunicera med varandra genom språkbruk och kroppsspråk .

Utvärdering av genomförda insatser

Nedan följer en beskrivning av det resultat vi ser av genomförda aktiviteter.

Av 2019-20 läsårs utvecklingsområde är de flesta punkter genomförda. Vi har tillsammans med eleverna via elevrådet fastställt nya ordningsregler och konsekvenstrappa i händelse av brott mot reglerna. Dessa är implementerade i alla klasser och kommunicerade till vårdnadshavare. Vi har även jobbat med att förbättra miljön på toaletterna och samt skapa en tryggare inomhusmiljö under rasttid genom att en rastvärd säkerställer att alla elever har sin rast utomhus.

I matsalarna använder vi oss av sk "fem tysta minuter" för de yngre eleverna där problem med matro är störst. Det har haft en viss effekt men matron kan bli än bättre överlag. Dock kvarstår problematiken med att vi tvingas till att ha elever sittandes utanför matsalen på Västra enheten. Alla klasser har fastställt ett sätt tillsammans med eleverna utvärdera hur veckan har varit och på så sätt fångar vi kontinuerligt upp hur eleverna mår.

Vi ser ett mycket positivt resultat i våra mätningar avseende trivsel och trygghet och det överensstämmer med vår egen upplevelse i den dagliga verksamheten. Ca 99% av eleverna svarar att det känns ok eller jättebra på frågan om hur det känns att gå till skolan. En tydlig förbättring kring trygghet på raster syntes i de elevenkäter vi genomfört efter det att vi under vårterminen införde fler planerade rastaktiviteter.

Tyvärr kunde vi inte genomföra projektet "Livet på nätet" i någon större omfattning men i de klasser det genomfördes var uppfattningen att det gav en positiv effekt. Språkbruk är något som vi på skolan behöver arbeta mer med, även trygghet och trivsel eftersom ca 20% av eleverna uppger att de blivit illa behandlade någon gång. Trots ovan har de flesta svarat att de känner sig trygga och trivs på skolan.

Enligt LISA systemet är 13 elevkränkningar rapporterade. Av dessa är sex st klassificerade som allvarlig händelse och sju som lindrig . Samtliga ärenden har hanterats enligt skolans rutin och avslutats.

I elevenkäterna framkommer att följande platser upplevs som otrygga: Skogen, Diamanten, omklädningsrummen till idrotten, Masterplanen och korridoren.

4. Mål för arbetet

Utifrån de kartläggningar som vi gjort kommer vi under läsåret 2020-21 att fokusera vårt arbete på följande områden:

Ökad trygghet och trivsel

Målsättningen är att inga elever ska uppleva att de blivit illa behandlade samt att inga otrygga platser finns på skolan.

Språkbruk och kroppsspråk

Målsättningen är att fler elever och vuxna ska uppleva att vi använder ett trevligt språk när vi kommunicerar med varandra.

5. Handlingsplan

Vår handlingsplan för att nå uppsatta mål.

Mål	Hur?	Ansvariga	Utvärdering
	<p>Ökad vuxennärvaro på otrygga platser samt ökad bemanning på raster och koordinering av rastvärdar.</p> <p>Regelbundna samtal med eleverna om vikten av att visa hänsyn och respekt mot varandra.</p>	<p>Skolgårds-ansvariga och rektor.</p> <p>Ansvarig lärare och mentor.</p>	Löpande via elevenkät och utvärderingar i klasserna samt i slutet av läsåret med personalen.
Skapa trygga platser	<p>Möta upp eleverna inomhus när de kommer in från rast.</p> <p>Undervisande personal finns på plats för att ta emot eleverna när de kommer in från rast.</p>	Ansvarig lärare.	Löpande via elevenkät och utvärderingar i klasserna samt i slutet av läsåret med personalen.
Öka aktivitet, trygghet och trivsel på raster.	Fler planerade rastaktiviteter samt start av projektet Trivselledarna.	Skolgårds-ansvarig och biträdande rektor.	Löpande via elevenkät och utvärderingar i klasserna samt i slutet av läsåret med personalen.
Medvetandegöra eleverna om våra ordningsregler, konsekvenser och likabehandlingsplanen.	Förtydliga och klargöra ordningsregler och konsekvenstrappan för eleverna.	Ansvariga lärare och EHT.	I slutet av läsåret.
Involvera eleverna i skolans förebyggande trygghetsarbete.	Lyfta trivsel och trygghetsfrågor på elevrådet.	Biträdande rektor.	I slutet av läsåret.
Att elever och vuxna upplever att vi har ett bättre språkbruk och kroppsspråk.	<p>Regelbundna samtal med eleverna om vikten av att visa hänsyn och respekt mot varandra.</p> <p>Värdegrundsövningar.</p>	All personal.	Löpande via elevenkät och utvärderingar i klasserna samt i slutet av läsåret med personalen.
Vuxna som är goda förebilder.	Alla vuxna agerar som goda förebilder för eleverna.	All personal.	Löpande via elevenkät och utvärderingar i klasserna samt i slutet av läsåret med personalen.

För att involvera eleverna i det förebyggande trygghetsarbetet kommer vi att från och med starten av VT-21 starta upp ett samarbete med företaget Trivsledarna AB. Trivsledarna jobbar efter ett program som syftar till att öka elevers aktivitet och trivsel på raster och lektioner.

6. Barns/elevs delaktighet i arbetet

Eleverna på de båda enheterna har fått svara på olika typer av enkäter och utvärderingar. Enkäterna genomförs två gånger per termin. Dessutom har det löpande kommit synpunkter kring trygghet och trivsel genom elevråden.

7. Rutiner för akuta situationer

Rutin för att utreda, åtgärda och dokumentera när elev kränker elev

Misstänkt diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska alltid dokumenteras och leda till omedelbar åtgärd. Händelsen anmäls i rapporteringssystemet LISA, varvid rektor automatiskt informeras. Alla pedagoger och övrig personal på skolan följer denna rutin. Åtgärder kan vidtas genom att rektor beslutar om att förändra struktur och förhållanden på grupp- och verksamhetsnivå. I vissa situationer kan elevhälsan och/eller andra myndigheter behöva kopplas in. Skolan använder sig av nedanstående rutin:

Rutin

1. Agera omedelbart! Alla inblandade tas om hand.
2. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen utreder och dokumenterar som tjänsteanteckning, informerar klasslärare/mentor, samt kontaktar vårdnadshavare vid behov.
3. Skyndsamt anmälan till LISA systemet av den som upptäckt eller fått vetskap om händelsen.
4. Vid upprepade kränkningar, allvarliga kränkningar eller mobbing kontaktas EHT.
5. Två representanter från EHT insamlar fakta om vad som hänt.
6. Enskilt samtal förs med den som blivit utsatt och dokumenteras i mall för likabehandlingsärenden.
7. Enskilt samtal förs med den/de som utsätter och dokumenteras i mall för likabehandlingsärenden.
8. Vårdnadshavare kontaktas samma dag som elevsamtal ägt rum.
9. Uppföljning med samtliga berörda inom en vecka, eller oftare vid behov.
10. Om diskrimineringen/kränkningarna inte upphör fortsätter arbetet och uppföljningarna med samtliga berörda. Eventuella ytterligare åtgärder kan bli aktuella.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

1. Förskolechef/rektorer utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets/elevens vårdnadshavare.
2. Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

8. Definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

Kön

- Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

- Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet

- Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion eller annan trosuppfattning

- Skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)

- Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

Sexuell läggning

- Skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

Ålder

- Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:
 - särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskolasamt om
 - särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

- Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.
- Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

- Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

- Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

- Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

- Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

Mobbning

- En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Rasism

- En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet

- Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska/kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

Homofobi

- En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.